

характеризуються глибокими трансформаційними процесами, у тому числі і в сфері торгівлі. Сьогодні актуальними проблемами торгівлі є вузькість і структурна недосконалість внутрішнього ринку. В умовах глобалізації перед державою стоять завдання визначення оптимальних методів регулювання ринку та застосування адміністративних засобів при збереженні засадничих принципів ринкової економіки. Розвиток торгівлі сприяє розширенню внутрішнього ринку в Україні, надає можливості для зниження впливу зовнішніх чинників, проведення незалежної економічної політики, зміцнення курсу національної валюти, посилення національної безпеки держави. Важливою рисою сучасної торгівлі є перебудова її соціальної форми, заснованої на типах власності підприємств, що відповідає принципу багатокладності економіки. Втім, оптимальності їх пропорцій на внутрішньому ринку країни не досягнуто.

Очевидно, на початку XXI тисячоліття критерії оцінки та підхід до визначення ефективності реформ змінилися у порівнянні з тими, що були прийнятні для 1920-х років. Разом з тим, безперечним є те, що торгівля продовжує відігравати важливу роль в трансформаційних процесах економічного життя.

ОСОБЛИВОСТІ ЕВОЛЮЦІЇ СИСТЕМИ ДЕРЖАВНОГО РЕГУЛЮВАННЯ ІНВЕСТИЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ У МОЛОКОПРОДУКТОВОМУ ПІДКОМПЛЕКСІ

Слатвінська Л.А., викладач,

Уманський національний університет садівництва

Забезпечення вітчизняної продовольчої безпеки має пряме відношення до розвитку молокопродуктового підкомплексу, де важливу роль відіграють інвестиційні процеси. Тому Державна цільова програм розвитку українського села на період до 2015 року передбачає подвоєння у галузі масштабів її інвестування.

Стаття 5 Господарського кодексу України вказує на те, що правовий господарський порядок в Україні формується на основі оптимального поєднання ринкового саморегулювання економічних відносин суб'єктів господарювання та державного регулювання макроекономічних процесів. Стаття 10 Кодексу дає визначення сутності інвестиційної політики, як спрямованої на створення підприємствам необхідних умов для залучення і концентрації коштів

на потреби розширеного відтворення основних засобів виробництва, переважно у галузях, розвиток яких визначено як пріоритети структурно-галузевої політики, та забезпечення ефективного і відповідального використання цих коштів та здійснення контролю за ним. Стаття 12 Кодексу серед основних засобів регулюючого впливу держави на діяльність суб'єктів господарювання виділяє надання інвестиційних пільг.

Висхідний пункт аграрної політики України – Закон “Про пріоритетність соціального розвитку села та АПК в народному господарстві” (1990 р.) з проектом змін державної інвестиційної політики і спрямування інвестицій на першочергове створення матеріально-технічної бази АПК з умовою звільнення освоєння галузевих нововведень протягом п'яти років від оподаткування.

Прийнятий у 1991 р. Закон України Про інвестиційну діяльність у статті 11 визначив метою державного регулювання інвестиційної діяльності:

1) реалізацію економічної, науково-технічної і соціальної політики виходячи з цілей та показників соціально-економічного і розвитку України, програм розвитку;

2) створення пільгових умов тим інвесторам, які орієнтовані на задоволення найбільш важливих і нагальних суспільних потреб.

Прийнятий у 2004 р. Закон України “Про молоко і молочні продукти” у статті 3 визначив засади державної політики щодо забезпечення безпечності та якості молока/молочних продуктів: забезпечення внутрішніх потреб держави в молочних продуктах широкого асортименту та нарощування їх експорту; здійснення контролю за безпечністю та якістю молока, молочної сировини і молочних продуктів; сприяння розвитку інтеграційних процесів між виробником, переробником та реалізатором; проведення моніторингу ринку молока, молочної сировини і молочних продуктів; удосконалення митно-тарифної та цінової політики у частині захисту вітчизняних виробників молока та молочної продукції; розроблення загальнодержавних програм розвитку селекційно-плеємної справи. Як бачимо, коло питань, які прямо стосуються державного регулювання інвестиційних процесів у аграрному секторі загалом та молоко продуктовому комплексі зокрема має тенденцію до суттєвого розширення і поглиблення.

Нагадаємо й те, що прийнятий у 2005 р. Закон України “Про основні засади державної аграрної політики на період до 2015 року” передбачав системність та комплексність під час здійснення заходів з реалізації державної аграрної політики всіма органами державної влади

та місцевого самоврядування. А серед основних напрямів вдосконалення системи державного регулювання в аграрному секторі вищезгаданий Закон визначив:

— реформування системи органів виконавчої влади, що здійснюють державне регулювання аграрного сектору, шляхом перегляду та чіткого розмежування їх повноважень, а також і запровадження прямої підпорядкованості починаючи з рівня районного, наближення її до стандартів Європейського Союзу;

— розроблення і впровадження дієздатних програм розвитку аграрного сектора економіки: загальнодержавних, регіональних;

— рівні стратегічного аналізу, прогнозування моніторингу, інспекційних та контрольних функцій органів виконавчої влади.

Разом з тим, з прийняттям у 2002 р. Закону України “Про інноваційну діяльність” виникли суттєві розбіжності у частині формування інвестиційних та інноваційних програм і проєктів. Проблема у тому, що прийнята у 2004 р. Стратегія економічного і соціального розвитку України до 2015 року наголосила, що рівень інноваційності інвестицій має бути доведений до 70-80 %. Виходячи з необхідності узгодженого регулювання процесів реалізації інвестицій та інновацій, в Україні у 2005 р. утворили Державне агентство України з інвестицій та інновацій, а крім того у Державній цільовій програмі розвитку українського села на період до 2015 року запроваджене формування інвестиційно-інноваційної моделі розвитку аграрного сектора економіки. Те ж саме міститься у тексті прийнятого у 2010 р. Закону України “Про засади внутрішньої і зовнішньої політики”. А прийнята у 2010 р. Державна програма розвитку внутрішнього виробництва взагалі стверджує, що останнє десятиліття було періодом реалізації неефективної інвестиційно-інноваційної політики. І після цього виникає конфлікт між цими двома складовими: так у 2010 р. приймається Концепція Державної цільової економічної програми розвитку інвестиційної діяльності на 2011-2015 роки, а надалі утворюються два Державних агентства – з інвестицій та розвитку, а також з інвестицій та управління національними проєктами України. Разом з тим, у 2011 р. приймається Програма розвитку інвестиційної та інноваційної діяльності в Україні. Отже, з одного боку, необхідність посилення синтезу у державному регулюванні інвестиційних й інноваційних процесів, на перший погляд, усвідомлена на найвищому рівні державного управління, на що вказують відповідні декларації, з другого ж боку, уся система державних пріоритетів побудована на різних методах підготовки інвестиційних та інноваційних програм і проєктів. Вказані вище неузгодженості посилюються дією

різноспрямованості тих блоків нормативно-правових актів України, які регулюють процеси інформатизації і стандартизації економіки (у т. ч. й аграрної) з врахуванням кола новітніх вимог.

Висновки: вищенаведене дає підстави стверджувати, що:

1) розвиток молокопродуктового підкомплексу України є одним з чільних пріоритетів аграрної стратегії держави; другим її пріоритетом є подвоєння галузевих інвестиційних ресурсів – фактора, який дозволить вивести виробництво молока за якістю і кількістю на рівень показників продовольчої безпеки держави;

2) важливу роль у інноваційному інвестуванні аграрного сектора економіки та його молокопродуктового підкомплексу має відігравати система державного регулювання, яка формує та реалізує гармонізовані за складовими засади аграрної політики.

ОСОБЛИВОСТІ ФУНКЦІОНУВАННЯ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ ПІДПРИЄМСТВ В УКРАЇНІ

Стаценко А.І., студент,
Харківський національний технічний університет
сільського господарства імені Петра Василенка*

Аграрний сектор традиційно відіграє важливу роль в економіці України, ґрунтово-кліматичні умови, природно-ресурсний потенціал та трудові ресурси якої дозволяють створити ефективне конкурентоспроможне на міжнародному рівні сільське господарство.

Сільське господарство є однією із основних галузей матеріального господарства, яка забезпечує населення продовольством, а промисловість — сировиною. Але для ефективного функціонування товаровиробників даної галузі народного господарства обов'язково потрібно враховувати, притаманні їй специфічні ознаки:

1. Земля — головний, незамінний засіб сільськогосподарського виробництва. При розумному використанні вона не зношується, а навпаки, підвищує свою родючість, що пов'язано з додатковими фінансовими вкладеннями. Земля, як основний засіб виробництва має універсальність. На одній і тій же землі можна виробляти різноманітні види продукції. При цьому в силу великої диференціації в собівартості і рентабельності окремих видів продукції важливе значення мають розміщення виробництва по території країни і визначення раціональних зон спеціалізації з метою

**Науковий керівник – Дудник О.В., асистент*